



اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲



ارزبان محیط زیست علم‌آباد

بررسی نقش اکوموزه ها و اکونوموزه ها در گردشگری پایدار

سید مجید مفیدی شمیرانی<sup>۱</sup>، مهدی زندیه<sup>۲</sup>، احسان اصیلی<sup>۳\*</sup>

S\_m\_mofidi@iust.ac.ir

<sup>۱</sup> عضو رسمی هیأت علمی دانشگاه علم و صنعت ایران - دانشکده معماری و

شهرسازی

<sup>۲</sup> عضو رسمی هیأت علمی دانشگاه بین المللی امام خمینی قزوین - دانشکده معماری و

شهرسازی Mahdi\_zandieh@yahoo.com

<sup>۳</sup> دانشجوی کارشناسی ارشد - معماری - گرایش معماری - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد علوم تحقیقات خراسان رضوی

E\_Asili@yahoo.com

## چکیده

گردشگری از صنایع بزرگ و منبع عمده کسب درآمد بسیاری از کشورها می باشد. مدیران و برنامه ریزان پیشرو برای لحظه لحظه سفر گردشگران به کشور یا منطقه خود برنامه های ویژه ای تنظیم می کنند و با توجه به پیشرفت آن، برنامه های آتی اقتصادی و اجتماعی خود را هماهنگی و مدیریت می کنند. صنعتی شدن از یکسو سنتها و فرهنگهای قدیمی قوم های مختلف را کمرنگ می سازد و از سوی دیگر منابع طبیعی، زیست محیطی و پوششهای گیاهی را نابود می سازد. در مجموع میراث های کهن ملتها که همانا توانایی تامین مایحتاج از دل طبیعت و بدون آسیب رساندن به آن بود رو به فراموشی می رود. یکی از علت های این امر نبود پشتوانه اقتصادی و ندادن آگاهی به مردم در باره نحوه زندگی پیشینیان با طبیعت و همچنین نبود جذابیت های همین میراث طبیعی و فرهنگی است. از اینرو برای گردشگران مقاصد نوین در بستر کاملاً طبیعی و بومی در نظر گرفته شد تا هم توان نمایش فرهنگ و جذابیت های منطقه را داشته باشد و هم توان ایجاد گردش مالی و اقتصادی از طریق گردشگری. اکوموزه ها در ابتدا از عنوان موزه بهره بردند تا به تمام اهداف گفته شده نائل گردند، در بعضی از کشور ها مانند فرانسه اکوموزه ها رشد خود را از اواخر قرن ۱۹ میلادی آغاز کردند و بهبوده نیست که هم اکنون جنبش اکونوموزه ها یا موزه های اقتصادی را پیگیری می کنند، زیرا نیاز به درآمد زایی و اقتصاد پایدار در بستر طبیعت و سنت را کاملاً درک کرده اند.

در این مقاله سعی در بررسی میراث های فرهنگی، سنتی و طبیعی درون اکوموزه ها و اکونوموزه ها می باشد تا بدانیم میراث ها در کدام بخش از این نوع موزه ها جایگاه با ارزشتری دارند و اینکه این نوع از موزه ها مقصد کدامیک از گردشگران هستند، و در یک کلام چقدر به توسعه پایدار گردشگری کمک می کنند. با توجه به بررسی، نقش اقتصاد نیز به عنوان عامل اطمینان بخش از پایدار بودن یک اکوموزه مهم جلوه می کند و این، خود به ارزش بالای یک اکونوموزه تاکید خواهد داشت.

واژه های کلیدی: گردشگری پایدار، توریست میراثی، زیست گردی، اکوموزه، اکونوموزه